

Latweeschu Awises.

No. 29.

Treschdeenâ, tannî 19. (31.) Juli.

1867.

Latw. awises lihds ar basn. un flohl. siraahm maffa par gabdu 1 rubl. f., par vusgabdu 60 kop. f.; — kas Latw. awisehm griib atfuhiht labdus raktus waj sinas, lai tohs nodohd **Rihgâ** pee „Dr. Buchholz, gr. Alexander-Strasse Nr. 18“ un arri pee **Daniel Winaus**, teäter- un wehwera-eelas stuhri; **Zelgawâ** waj pee **Janischewski** Latw. awischn nammâ, waj pee „Pastor Kupffer, latholische Strasse Nr. 19“, — jeb lai pascham Latw. awischn raktitajam atfuhta ar to adressi: „Pastor Vierbuff, **Schloß** Pastorat bei Riga.“ Latw. awises warr awstelleht waj pee augschâ minnetem kungeem, waj arri pee wisseem mahzitajeem, flohlmeistereem, wagasta-teefahm, kas wiffi schê teel lubgti us preekschu to idarriht, ta lihds schim. Kas awstellehs 24 eskemplarus, tas wehl weenu eskemplaru dabbubs kahrt bes maffas.

Rahditajs: Politikas pahrsfats. Daschadas sinas. Sehrdeena laime. Winnestes. Wisjannafahs sinas. Sludbinaschanas.

Politikas pahrsfats.

Kreewu-walsti lihds schim no tahm prezzehm, ko no pahrohbeschahm eewedd, arween bij jamafsa jo leela zolles (muitas) nodohschana; tas noteel talabb', ka Kreewu fabrikli un skunstes wehl zitteem Siropas fabrikkeem un skunstem nau lihdsigi un wehl til smalkas un lehtas prezzes newarr gahdaht, zil schee. Kad ahrwalstju prezzes zaur eeweschanas-zolli paleel dahrgakas par eefschwalsts prezzehm, tad waldiba zaur to Kreewu fabrikhus, skunstes un ammatas zerre zelt un us preekschu west. Zitti atkal spreesch ta: kad eefschwalsts-fabrikantu prezze teel aifstahweta zaur to, ka ahrwalsts-prezzehm leela nodohschana uslikta, tad muhsu fabrikanti paleekoht pahdrohjschi un pawiffam nedsenotees us preekschu nebehdadami, waj labbu prezzi pirzejeem dohd, waj fliktu; jo sinnoht, ka pirzeju leelakai pufsei ta prezze effoht pahrdahrga, ko no pahrohbeschahm eewedd un ka scheem talabb' paschu semmes prezze japehroht, waj griiboht, waj nê. — Tee taggadejee zolles nolikkumi (tarifa) irr usjelti tannî 1857. gaddâ; bet taggad augstajs Keisars irr pawehlejis, lai scho tarifu pahrluhko un pahrzelt pehz ta padohma, ko

taggadejes finansministeris pasemmigi dewis. Gan arri us preekschu eefschwalsts-fabrikli un andele tilfchoht fargati zaur aifstahweschanas zolli, bet tomehr zolles tarifa effoht japahrtaisa. Tad nu andeles-waldibai pawehlehts, lai no Maslawas, Rihgas, Odesfas un Wladimires andeles un fabrikku komitejahm kahdus prahtigus runnatajus sa-aizinatatu, kas lihds 15. Septemberim to wezzu zolles tarifu jeb nolikkumu lai apspreesch, bet kas arri lai faraksta jaunu tarifu. Jo masaka zolle buhs preeksch ahrwalstju prezzehm, jo labbaku prezzi wiffi pirzeji dabbubs, talabb' ka paschas Kreewu-walsts prezzineekeem un fabrikanteem tad jadsenahs, jo labbu un lehtu prezzi gahdaht, ka lai laudis nenemtu un nepirktu wairahl fwefchu semmju prezzi ka teh wusemmes prezzi. — Zitti fakka, ka Nikolai-eisenbahne (starp Peterburgas un Maslawas) jau effoht pahredohta kahdam naudigam Seemel-Amerikas kaufmannim, wahrda Wynans, kas ar teem Rothschilda kungeem effoht fa-beedrojees; zitti atkal fakka, ka Keisars tannî 28. Juni til ka effoht uszehlis weenu ihpaschu komiteju, kam leelfirsts Konstantins effoht par preekschschdetaju, un kam ja-apspreesch to pirzeju fohlischanas un peepassifchanas. Muhsu augstajs Keisars nu jau irr aifbrauzis pee Keisarenes us Krimu, un taggad winsch kahdas 3 deenas dsihwojoht Maslawâ. — Tannî 15. Mai Keisars apstiprinajis weenu jaunu likkumu par kara-

spehka teefahm un arri jau pawehlejis, ka wiffas saldatu teefas, kas rohnahs Peterburgas un Maskawas karaaspehka aprinkos, no 1. Septembra eefahkoht lai jau teekoht pahrzeltas pehz ta jauna likkuma. — Tanni 15. (3.) Juli **Frantschu** swehrinatee wibri Parise nospreeduschi, ka Beresowfki essoht wainigs, un teesa nospreeduse, ka winnam us wiffahm dsihwibas deenahm jastahwoht pee arrestanta-darbeem. Rahwi Beresowfki talabb' negribbejuschi labpraht spreesi, ka lai no Kreemu Keisara laimigi isbraukta zetta Franzija nepaleekoht pakkal affins-pehdas. Beresowfki ar to spreedumu bijis ar meeru un tahlah negribboht mekleht; arri teescham buhtu trakkums, kad schis kartawas putns wehl weeglaku strahpi kahrotu. — Tee grubtee pahrmeschanas wahrdi, fo duhschigee tautas-weetneeki parlamenta runnajujschi (skatt. Latw. aw. Nr. 28) waldibai pahrmesdami, ka neprohtoht pareisi waldiht, ka zaur waldibas wainu Franzijai mahjas pawiffam subdoht brihwiba un pee zittahm tautahm gohds, pee paschas tautas atradduse stipru atbalsi, kamehr pato Keisars Napoleons deemschehl neleekahs saprattis, ka pawalstneeku firds arween' wairahf taisahs aktrist no winna. **Sulantes** parlaments riktigi nu irr isweddis zaur pascha parlamenta pahrlabboschanu, un ministereem pat negribboht dasch paschu padohms bij ja-atmett, un pehz parlamenta prahta bij ja-atwehle, ka dauds laudihm, kam lihds schim nekahda balfs nebij pee tautas-weetneeku zelschanas, us preekschu arri buhs brihw lihdsrunnaht. Bet parlaments arri no waldibas pagehrejis, lai us preekschu wairahf par to gahdajoht, ka semmakas kahrtas arri labbi teel skohlotas, ka lai zaur nemahzitu kauschu nesapraschanu nekittu uszelti tahdi tautas-weetneeki, kas neneeka nesaproht no walstleetahm un kas tautas selschanai buhtu par aistawetajeem. — Nahdahs, ka **Spanija** pa zittahm gubernijahm wehl wairahf prettineeki salaffahs pret Marwaeza waldibas, ne ka Latw. aw. Nr. 27 stahstiju, jo waldiba kluffam saldatus stelle schurp un turp, un weetahm zitti wibri teel ferti un apzeetinati. **Austrijas** walsts-rahti finansministeris Beke skaidri isstahstijis, zil grubti tur taggad eijoht ar walsts-mantu; Austrijai taggad essoht 3046 millj. gulschu parradi un par gaddu par parradu prozentehm ween jamakja 127 millj. gulschu un pee parradu masinaschanas pehz likkuma ikgaddus jamakja 24 millj. gulschu! — Gan essoht gaujschi grubti, bet finansministeris zerrejoht, ka zaur taupigu waldischanu ar gaddeem taf buhschoht tilt ahra no parradeem. — **Ungareeschi**, par sawa lehnina frohneschanu ispreezajujschees, nu atkal sahkoht apdohmatees un noschehloht, ka til dauds labbumu no waldibas neessoht ispreeduschi, zil zerrejuschi. Nahdahs, ka Ungareeschchi paschi nesinn, fo gribb, fo negribb. **Dahnu**

waldiba arween' wehl Pruhfim nau atbildejuse us to grahmatu, ar fo schi peepraffijuse, waj Dahni ar meeru essoht ar to Schleswigas gabbalu, fo **Pruhfchi** winneem gribb atdoht, un waj buhschoht usnemt galwoschanu par to, ka teem Schleswigas eedsihwotajeem, kas no Wahzu tautas nekittu pahrdarrihts no Dahnu puffes. — **Hessen** un **Rassawa** laudis brehz, ka no ta laika, kamehr pee Pruhfchu walsts peedalliti, winneem jo leelas nodohschanas essoht jamakja; lautini ne-apdohma, ka katra jauna leeta no eefahluma dahrga un grubta, lihds kamehr wifs pahrzeltis un no jauna eetaisihis. — **Italija** nu weentreis parlaments ar waldibu weena prahta nahjis par to, ka tahs basnizas-un klosteru-muischas ihfi un bes kameschanahs essoht japahrdohd katram, kam patihlahs piest, un ka Keemeru-kattolu preestereem maife essoht jadohd no walsts-lahdes. — **Garribaldi** ar saweem draugeem katra wihse taggad gribboht eelaustees pahwesta rohbeschas, bet Italijas saldati atkal wiffur wakke, ka lai tas nenoteek; jo bihstahs, ka Franzmannis tad tuhliht atkal buhschoht jauktees starpä. — **Uf** Petera un Bahwila deenu **Rohma** bijuschi fanahkuschi pee pahwesta 15 kardinali, 465 bischapi, 10.000 Italijas preesteri, 8.000 sweschu semmju preesteri, 1.200 muhku-beedribu preesteri un 85.000 Keemeru-kattolu draudses-lohzeeki, bes pascheem Rohmas eedsihwotajeem. Uppura-naudu pahwestam atneffuschi ap 5 millj. libru; pahwests taggad essoht wessels. — **Turkeem** nau wis isdewees, **Randioschus** uswarreht nolikta laikä, jo schee duhschigee kalnu behrni, wehl sawos augstos kalnos turras lihds nahwei, lai gan leelaka pufse warrbuht kauschanahs nomaitati preeksch tehwssemmes un tizzibas. **Nedsefim**, waj lechwaldneeki nu ees palihga. — **Sultans** no **Parises** isbrauzis us **Londoni** un arri tur ar jo leelu gohdu usnemts, ka lihds schim wehl neweens swesch waldneeks tur nau gohdimahs. **Sultans** arri brauks us **Wihni**. — **Secmel-Amerikas** brihwalstju presidente **Johnson**s arween' sawus stikkus wehl newarr amnest pee mallas; gudneeks kahdu laizitu bij islizzees, ka ar kongressi gribboht turreht meeru, un tee 5 kara-waldneeki tannis 10 wehrqu-walstis ar til dauds gohdu un sapraschanu wiffas leetas bij sahkluschi islihsinaht un meera west, ka pat zitreisigee dumpineeki apkluffahs noprasdami, ka nu weentreis pee winneem wifs atkal tilkschoht eetaisihis pehz kahrtas. De us reis tas augstakajs walsts-teefas-kungs presidentam **Kaisch** grahmatu, ka teem 5 kara-waldneekem, fo kongressis eezehlis, ihfi ne-essoht nekahds waldibas spehks, bet ka schee til essoht kahdi polizejas kungi, kas nebuht teem wezzeem gubernatoreem, fo **Johnson**s zehlis, nedrihkoht runnaht prettim. **Gadram Johnsonam**

ſchis padohms gauſchi patikka un tanni 17. Juni wiſch lihds ar ſameem miniſtereem noſpreedis, ka pehz ſchi padohma arri buhſchoht darriht un ka tohs gubernatorus atkal grihbhoht eezelt, ko tee karrawaldneeki nozohluſchi. Ed nu nemeers atkal buhtu bijis gattaws. Bet kongreſſis arri negull meegâ, jo lihds lâ dſadejis, ko Johnsons ſtrahda, tanni 3. Juli atkal fanahjis un noſpreedis, ka Johnsons to karrawaldneeku darbus un ſpreedumus nedrihſt apgahſt. Johnsons gan runnâjis prettim, bet neneeka nepalihdſeja. — **Mexikâ** Juârez pawehlejis, ka wiſſi Maſſimiliana ſaldati paſaude ſawas birgera rektas, ka wiſſi paſkawneeki teek zeetumâ eelikti uſ 6 gaddeem, wiſſi paſkawneeku-weetneeki uſ 5, kapteines uſ 2 gaddeem; wiſſi Maſſimiliana generalis un augſtoe teefas-kungi teek nolikti appaſch kalla-teefas. Daudſt taggad behg uſ Teſſaſu, kas peedert pee Seemel-Amerikas brihm-walſtîhm. Das paſkawneeks Lopez, kas Maſſimilianu pahrdewa eenaidneeku rohkâs, ſawu bendes-maſſu wehl nau dabujis un tam Juâreza paſkawneekam Ninkon luhdſis, lai ſchis winnam weetu gahdajohht Juâreza armijâ. Ninkon winnam atbildejis: „Paſkawneeks Lopez, kad es jums weetu gahdaju, tad ta buhs weena weeta pee kohka ar ſtrîkî ap faktu!“ — Schim gohda-wihram reebj, ka Lopez ſawu keiſari pahrdewis par naudu. —

Daſchadas ſinuas.

No Bauſſas. Pee mums ſchi pagahjuſchaja pawaffara bij lohti drohna, ir taggad wehl gandrihſ il deenas lihſt. Slapjuma irr pahrdaudſ, tâ ka daſchi ſehjumi nemas negribb augt. Bija pee mums arri lohti bahrgs laiks, ſibbeja un duzzinaja iſſlatru deenu. 8. Juni pehrkonſ weenam ſaimneekam noſpehra ſirgu, kas uſ gannibahm gannijahs. 14. Juni, walfara ſazehlâhs tahds bahrgs laiks, kahdu es rekti tit peedſchwojis. Behrkona mahkoni ſtahweja pee ittin rahma gaiſa kahdu ſtundas laiku uſ weetas un ploſſijahs gaiſâ. Wehlahht tee ſahja grohſitees, bet tanni ſtrihpâ, kur ſchee gahja, padartija nemasu ſaunkumu. Noſpehra kahdus pahri kohkus, eespehra kahdas muſſcheles laidara, kur ſadedſa 15 gohwis un 15 juhlas. Tad atkal kahdâ mahju laidara ſchluhna juntâ, kas paldeews Deewam nededſa; ſibbens bij gahjis zaur ſchluhna juntu un zaur aitu-luhts ſeenu un noſittis weenu aitu. Tad atkal eespehra Leiſchds, notahku no mums, kahdâs diwejâs mahjâs, kas arri nodedſa. Waj tur bes ehlahm wehl zitta kahda ſtahde notikluſe, to ihſti neſinnu. Zitti ſtahſta, ka tanni nahtî kahdâs 6 jeb 7 weetas ugguns grehkus redſejuſchi. (?)

Ar Rihgas-Dinburgas eisenbahni tanni laikâ no 1. Januara lihds 25. Juni braukufchi zilweki:

	I. Klaſſe.	II. Klaſſe.	III. Klaſſe.	Pawiſſam.
no Rihgas	1,535	5,244	39,639	46,418
uſ Rihgu	1,294	4,712	29,470	35,476

Leepajâ leelahs gildes pilſehſta-wezzakajs Robert Wirka u par Leepajas rahtskungu uſjelts un apſtipri-nahts.

Warschawâ Juhdi dauds ſtiprahht wairojahs, ne ka kriſtîgee. Pehz waldibas ruſkeem:

1863 no	211,396	eedſchwotajeem	67,701	bij Juhdi.
1864 no	222,906	"	72,866	" "
1865 no	243,612	"	77,219	" "
1863 pawiff. peedſim.	9,930	behrni, ſtarp ſcheem	2,443	Juhdi
1864 "	"	12,867	"	" 3,234 "
1865 "	"	11,980	"	" 2,967 "

Peterburgâ keiſariſkâ ſeemas-pilli kahds ſagls no keiſariſkâ hoſminiſtera ſambara irr iſſadſis weenu brangu galdapulſtîneni no malakita un bronſes, 3 ſudraba luſturus un 7 ſudraba wahkus no kohdahm maſahm kaſtitehm. Sagls ſakerts, pulſtîens atrakte, par tahm zittahm ſagtahm leetahm ſagls neſinnohht teikt; kur tahs lizzis kur nê, jo pehz paſcha teiſchanas gauſchi ſtipri eſſohht bijis eedſchrees, kad to ſahdſibas darbu paſtrahdajis, tâ ka neko wairs newarrohht peeminneht!

Rihgâ lihds 6. Juli bij eebraukufchi 1026 kuggi un iſbraukufchi 805 kuggi.

Lugauâ, Saſchufemmê, 100 lihds 150 kaluarazjei, kas atminsoghles iſrohht no dſikkas eekſchſemmes, dſikkâ ohgtu-bedrê, 1025 ohleſſchu dſikkumâ aprakti, jo tahs ſtuttas bij atlaiduſchahs un leelajâs kalus eekritta; 4 wihri wehl dabujuſchi iſglahbtees, tee zitte wej nu tuhliht bij noſiſti, waj ſemmes klehpi baddû miruſchi. Utraitnes un bahrini tâ brehzoht, ka klaufitajeem ſirds to newarr panest. Jau ſeenu mannijuſchi, ka ſeemallas ſahja lohziſtees, un tee razzeji ſchoreiſ pawiffam negribbejuſchi ebraukt, bet weens zeets uſtraugs, wahrdâ Rihger, winnus bij ſpeedis!

Pruhſchu karraministeris Wirtembergas waldibai aſleenejis 6000 ſlintes ar zintaddatahm, lai ſaldati eemâzhahs ar ſchihm ſchaut, lihds kameht paſchu Wirtembergeeſchu ſlintes Spandauâ buhs pahrtaittas par zintaddatuſlinterhm.

Frantſchu waldiba ſchinni gaddâ, kad Luſſemburgas dehl ſahja dohmaht uſ karu, pawiffam 104,000 ſlintes likluſe waj no janna taiſiht, waj arri pahrtaitht par tahdeem ſtohbream, kam lahdiu uſ Pruhſchu wiſſ eebahſch no paſſatgalla.

Japanes waldiba no Seemel-Amerikas ſabeedrotahm walſtîhm par 400,000 dollareem nepirkuſe weenu iſrihſoku brunnu-kuggi, kas zittes peedertrejis hem deenwidneekem, kas bij dumpojuſchee.

Hollantes waldiba Galantè liffuse buhweht weenu apbrunnotu farra-fuggi, 240 pehdas garru, 44 pehdas plattu; tahs dseltes-brunnaas $4\frac{1}{2}$ zolles beesas, damf-maschihnei irr 400 sirgu spehts, fuggim 2100 muzzu lahdimu-ruhmes, un 2 tohrnds stahw pa 2 leelgabbaleem, kas issplauj lohdes, 300 *z.* smaggas. Schis farra-damfluggis neteek dsihts no schlippelu-ritteneem, bet no weenas „dwihtu-skrühwes“, kas, galla peelitta, to fuggi jo ahtri warr greest ka un fur gribb. Muschas Hollanteeschi ar scho trauzinu laikam nedohma fert.

Olmigè, Mehru semmè, weens gudrs kaufmannasellis, Hans Lucas wahrda, lihds ka effoht isgudrojis weenu rewolwer-leelgabbalu, ar fo par 20 sekundehm warroht isschaut 192 reis! —

Egiptè taggad Gizeh-Minièh eisenbahne gattawa un nu jau tur brauz.

Greeksemmè, tanni gubernija Mantinea gad-dijuschees breefmigi siffenu barri, kas pahri stundas wissu salkumu no-chduschli lihds beidsamai lappinai.

Galles uniwersitetei jeb augstai skohlai tanni 21. Juni palikkuschli 50 gaddi, kamehr aismigguschajs Pruschu lehnisch Friedrich Wilhelm III. to saweenojis ar Wittenbergas augstu skohlu. Scho gohda deenu fwinnoht, uniwersitete zittus teizamus wihrus uszehluse par daschadu gudribu doktoreem, ta tas gras v. Bismark, karraministeris v. Roon un generals v. Moltke arri tur tappuschli uszelti par filosofijas jeb pasaules-gudribas gohda-doktoreem.

! **Schrdeena laime.**

Neweens zilweks nau til smahdejams, zil tas, kas nepateizigs; jo tahds arridsan wehl dauds zittas leetas zeetsfidigs un tadeht winsch newarr atrast nei pee Deewa schelastibu, nei arri mihlestibu un labparitschanu pee saweem zilweku brahteem; bet pateizigo Deews mihle.

Jau dasch labs gads irr pagahjis, kamehr kahda auksta seemas wakkara, kahda Wahzsemmes galwas pilsehta, leelaja eela, kahds 9 gaddu wezs sehns stahweja deedeledams. Winsch trihzedams sawas masas rohziņas issteepa prettim teem, kas gahja garram, no winneem kahdu dahwanu isluhdams. Ar bassahm kahjahm tas nabadinsch sneega stahweja, un tahs wez-zahs saplihuschahs drehbes, ar fo bij apgehrbees, winnu tanni affa rihta-wehja no fastuma newarreja issargabt. Winna gihmis bij nosallis sils, winna kahjas trihzeja no aukstuma ka drudsi, un affara pehz affaras ritteja par waigeem un nokritta sneega.

Schi sehna isstats pateesi bij noschelojams, bet tomehr neweens par winnu ne-apschelojajs un wesselu

stundu winsch stahweja deedeledams un luhgdams, bes ka weenu grassli buhtu dabbujis. „Al, kaut es labbahf buhtu nomirris un gulletu blakkam mahtei kapsehta,“ ta puika nopuhtahs apsehdees us kahda apfalluscha afmina eelas stuhri, un rohkas preeksch gihmja aisklahjis, winsch wehl sihwaki eesahja brehkt. Kahds baggati gehrts jaunskungs schi sehna skummigus waidus sadfideja, un winnam firds eeschelohajs par to behrnu. Winsch ta puisena preeksch nostahjajs un to apluhloja kahdu brihtinu it dohmigs, tad beidscht winsch ar sawas nuhjinas selta pumpu sehnam weegli peesitta pee plezzeem. „Klaufees sehn, tadeht tu raudi?“ ta wajzaja winsch ar mihligu balsi. Sehns uslehzhajs, un lungu eeraudsidams, tas issteepa sawu drebboschu, safalluschu rohku pret to, luhgdams: „Dohdat man kahdu grassli, mihlajs lungs. Es kamehr wakkardeen nelo ne-esmu chdis, labpraht kahdu gabbalinu maifes gribbetu nopirtees. Al, un zil man auksti! Kad til kahdu weerendel stundas dabbutu safilditees.“

Sweeschajs lungs apluhloja safalluscho sehnu no galwas lihds bassahm kahjahm, un sehna behdigs isstats gohdigam lungam wehl wairahf firdi kehrahs, ne ka winna waimanas.

„Ka tewim wahrda?“ ta winsch prassija, ar rohku sihmi mesdams, lai winnam tekkoht lihds.

„Man wahrda Jurris Baks“ — atbildeja sehns.

„Waj tawi wezzaki wehl dsihwi, mans dehs?“

„Ne, ne,“ isfauza behrens no jauna brehkdams, „tehws mannim jau fenn mirris un mahti aishwakkar paglabbaja. Neweena zilweka nau, kas pehz mannis raudsitohs; al manna mihla mahte, kam tew wajzadseja mirt!?“

Sweeschajs lungs maso sehnu zeeti ween apluhloja un firdi bija aishgrahts sehna skumju deht, kas winna waiga bija redsamas. „Warr redseht, ka tam behrnam labba mihlsta firds,“ ta lungs klussi fazzija appalsch fewis. „Kur tad tu mahjo?“ wajzaja winsch diktahf.

„Ne kur,“ atbildeja masajs. „Mehs ar mahti dsihwojahm preekschpilschta eeksch kahdas masas behnina istabas; bet kad mahte bij aprakta, tad tas wihrs, kam tas nams peedert, manni issweeda us eelu un draudeja, ka manni nosittischoht, ja wehl winna mahja nahkschoht. Pahru nakschu esmu gullejis sirgu stakds; tee labbee lohpiini man nefa nedarrija. Tur bija arri it fildi, bet tomehr drebbeju, tadeht ka gauschi gribbeju ehst.“

„Bet, mans Deews, waj tad tew wissa leela pilsehta neweena pasihstama nau, kas par tewi druszin koruhpetohs?“

„Ne, mihlajs lungs,“ atteiza sehns, „it neweenu zilweku nepasihstu. Mahte schua jeb addija wissu deenu un man arween pee winnas bij japaleek; un

fad darbs bij gattawš, tad man to waijadseja noneft pee kaufmanna, kas man katru reis par to eedewa bischli naudas. Pehz mahtes mirschanas es arri pee schi kaufmanna nogahju, pehz maies luhgdams; bet winsch raddahs lohti pikts, lammaja manni par deedelneeku un nuhju pazehlis, briddahs us manni wirsü, lihds es aisbehgu."

"Waj tad negahji nekad fkhölä? Waj neprohti lassihht un rassihht?"

"Ne, mihlajs kungs, to es neprohtu wis," sehs atbildeja skummigi, "kautschu gan labprakt to wehletohs mahzitees." — "Tad jau gan tew slikti klahjees, nabaga behrens," ar schehligu balsi fazzija sweschajis kungs. "Mahz tik taggad mannim lihds, fasildisees, pa-ehdifi un — tad redsefim, fo us preekschu ar tew darrifim."

No preeka pahremts, sehs usluhkoja to augsto kungu un winnam pateidams pee kahjam gribbeja krist, bet jaunajs kungs apdraudeja, lai paleekoht meera un — ahtreem sohseem steidsahs us preekschu, lihds aisfneedsa kahdu leelu, gresnu gastuhfi, fur kungs eegahja ar maso sehnü. Kungs sauza trakteera fullaini un schim atdewa to maso puisenu. "Wedd scho maso burfchi kufnä, Trizzi," tä jaunajs kungs fazzija us fullaini, "lai winnam labbu suppu dohd un paruhmi winnam kahdu siltu weetinu pee ugguns-kurra. Tas nabadinsch jau deen' un nakti neta ne-effoht ehdis, winsch trihz un drebb, ka apses lappa, no augstuma un badda; apkohpj winnu labbi, waj dsirdi?"

"Rittigi notiks, zeenigs kungs, ka juhs pawehlat," atbildeja Trizzis, tad to sehnü nehma pee rohkas un isweddahs to kufnä, kamehr jaunajs kungs eegahja trakteera kohschä ehdamä sähle, fur winsch sawä sinnamä weeta pee galda apsehдахs blakkam zitteem kungeem, kas ar winnu kohpä il deenas tur ehda; bet jaunajs kungs bija lohti klus un dohnigis. "Nu, mans mihlajs affeffora kungs, kas tad jums schodeen laisch?" tä winnam jautaja kahds jauns offizeers, kad tas to kahdu brihtinu bij apluhkojis, "juhs laikam ar freisu kahju no gultas effoht iskahpufchi, ka tik dohnigi effat."

"Ak ne! ak ne!" atbildeja jauns kungs, jaunajs baggatajs affeffors von Waldens. "Man gaddijahs fatiktees ar kahdu sehnü, ubbadinu, un — schi leeta mannim padara galwas grohsichanu."

"Istahstat! istahstat!" tä wisapkahrt tee kungi pee galda sauza, un Waldens teem wissu stahstija, ka notizzis.

"Ak, mans Deewš, fo juhs par kahdu neeka leetu tik daudj sawu galwu lauschat?" tä kahds jauns offi-

zeers fazzija smeedamees. "Juhš laischu kahdu deedelneeku nepaturreseet pee sewis, to gribbedamš usbarroht? Tas gan buhtu par daudj!"

"Man tas neleekahs wis par daudj," atteiza affeffors it no teefas runnadams. "Turpretti man rahdahs, ka mums gan preeklahtohs par nabaga sehrdeeneem gahdaht."

"Nu, tas buhtu smukli!" jaunajs offizeers issauza, jo wairahk smeedamees. "Kad juhs scho sehnü gribbat paturrecht, tad driht ween winna beedri atsteigees winnam pakkat, juhsu schehlastibas kahrodami un tä ihfä laikä jums pilns nams noskranduschu deedelneeku buhs apghadajami. Es no sawas pusses par kahdu faimi sawä nammä tenzinatu!"

"Mannis deht tenzinajeet," atteiza affeffors rahmi un gohdigi us jauna leitnanta smeeschanohs. "Man tatschu schehl ta atstahsta sehnü, un juhsu wahrdi manni wehl wairahk usskubbina, nabadinsam libdseht; jo mannim leekahs, ka daudj zitti zilweki arridsan juhsu praktu turr, un tä tad gallä nabaga behrnam waijadsetu panihht no augstuma un badda, eekam kahda schehliga firds winnu peenemtu. Ar Deew', manni kungi!" Winsch uszehlahs, paklannijahs pret wisseem weeseem un isgahja no ehdamas istabas, zeeti apnehmeeš maso Furri usnemt sawä nammä, winnu list fkhöloht un ismahziht, un par winnu gahdaht, lihds tas warrehs patš sawu maissi pelnitees, kahdu gohdigu ammatu strahdadams. Bet eekam winsch wehl kufnu atfneedsa, kahds wezs gohdigs kungs, kas arridsan pee galda sehdedams, wissu bija dsirdejis, winnu panahza un tam zeeti un firsnigi rohku speesdams fazzija: "Affeffora kungs, juhs effat kreetns un labš zilweks, es nu tik juhs labbi dabbuju pasihht un gohdahht; bet weenu padohmu es jums gribbeju doht: isturratees prahtigi, to behrnu usnemdami un audsedami, un ne-aismirstat, ka "nepateiziba irr pafauls alga."

"Ak, es arri nezerreju sagaidihht pateizibu, zeenijams presidenta kungs," affeffors atbildeja, preeksch ta zeeniga kunga dsikli paklannidamees. "Man tik ta sehnü schehl, un es par winnu gahdadams, patš sewi esmu apghadajis, prohti sawu firdi apmeerinajis; jo es nekad winna behdas newarretu aismirst, kad es tohs neremdetu — tas irr wise, un pateesi nau pateizibas wehrts, us fo es arri it nebuhht nerehkenaju." — "Juhšu gohda prahts man patihht, gauscham patihht," atteiza presidente, wehl reis jauna kunga rohku speesdams un firsnigi to krattidams; "zerreju, ka juhs nenoscheloheet, labbu darrijuschü." Dee bija presidenta pehdigee wahrdi, tad winsch gahja atpakkat ehdamä sähle un affeffors dewahs kufnä, masajam sehnam ar rohku mesdams, lai tam nahkoht lihds. Pwisens pahdis un eestriprinahts uslehza, firsnigä pateizibä

winna azzis flattijahs us sawu labdarritaju, kas ne wahrdinu nerunnadams, libds ar sehnu gastuhst atstahja.

„Nu, waj tu pa-ehdi?“ ta winsch sehnu wajaja, kad lauka us celu bij isgahjuschi.

„Al ja, paldeews Deewam un jums; gauscham labbi pa-ehdu, un ka brangi esmu fasildijees, no ahrenes un no eefschenes fasildijees ittin gruntigi. Al, jif tas man patizzis! Wiffa sawa muhscha arri tik gahradi nebiju pa-ehdis, jif taggad. Tuhstosch reis jums tenzinaju par juhju leelu shehlastibu, mihsjais lungs!“ — „Paleez meera, paleez meera, mans behrus, kad buhsim mahjas, tad tu warri tehrseht un pfahpaht, jif tew patihl, bet schè us eelas zeel kluffu.“

Sehns apkluffa un tezzeja pakkal affeffora lungam. Drihs ween abbi fasneedsa jauna lunga mahjokli, un winna wezzajs fullainis atplehta azzis to ubbageli eeraudsdams. — „Ro tu schè greibbi,“ ta winsch eesauzajs, „raugi, ka tohpi prohjam, jeb es — —.“ „Kluff. Anton, schis sehns no schi brihscha paliks pee mums.“ Wezzajs Antons fassita rohkas pahr galwu, tomehr zeeta kluffu. Winsch behrnu pee rohkas sakehris, to wedda sawa istaba — un to tur atstahjis, winsch dewahs atpakkal pee sawa lunga, winna pawehleschanas dsirdeht, ka ar to sehnu darrams.

„To sehnu wajag gohdigi apgehrbt.“ affeffors wezzajam Antonam usbildeja, „winsch jafuhta skohlà, un wallas brihschès lai winsch tew paleek pee rohkas, kad tewim kaut kas darrams.“ — „Labbi, labbi, lungs!“ atbildeja wezzajs, gohdigajs fullainis pasemmigi, „tomehr newarru nozeestees, fahdu wahrdinu par scho leetu ismest: „Dohli teizami gan tas irraid no jums darrihts, ka juhs nabadfinus shehlojat un isalkufchohs bartojat; bet katrai leetai saws mehrs. Warrejaht to sehnu eelikt nabagu nammà, — tas buhtu bijis deewagan, un winsch tur baddu nemirtu, — bet ta teescham — mahjas usnemt — to es tatschu papreekschu labbi buhtu pahrdohmajis.“ — „Anton, paleez kluffu.“ pawehleja affeffors. „Tu sinni, es newarru zeest, kad daudj wehl pfahpa par tahdu leetu, kas jau irr gluschi nobeigta. Gabda par to puifenu, ka winsch peeclahjigi un glihti tohp apgehrbtis, kaut pee ta arri lahds pahrs dahlderu isseetu, — deewagan!“ „Nu, ka juhs pawehlat,“ atteiza Antons pakluffu, „bet! — bet! — wehleju, ka juhju labdarriba nebuhtu janoschehlo.“

Waldena lungs atgahdajajs, fahdu pateizigu waigu sehns tam nupat eijscht bij rahdijis. „Winnam irr mihscha firds,“ ta affeffors dohmaja. „Zerreju, ka winsch manni nenosklumdinahs — un kad arri, tatschu tad sawu peeclahjummu esmu isdarrijis, — lai Deewa rohka!“ —

(Al preekschu beigums.)

Winnestes.

Pirmà usdewu aifleeneschanas winnefsu wiffchana schè nummuri irr winnejuschi:

200,000 rubl. (15508) 14, 75,000 rubl. (14560) 6, 40,000 rubl. (17630) 21, 25,000 rubl. (2588) 4, Pa 10,000 winnejuschi: (8740) 8, (18187) 36, (17286) 31, Pa 8000 rubl. winnejuschi: (7476) 33, (11208) 50, (5279) 10, (13965) 41, (10587) 2. Pa 5000 rubl. winnejuschi: (12907) 45, (3435) 28, (11602) 46, (181) 3, (17798) 27, (9212) 15, (19687) 29, (130) 27. Pa 1000 rubl. winnejuschi: (17302) 50, (9552) 21, (921) 40, (13845) 25, (19642) 37, (18213) 35, (5429) 38, (10585) 62, (8029) 22, (10214) 23, (6934) 8, (9004) 26, (9869) 30, (17531) 41, (15822) 15, (14723) 49, (1394) 18, (15775) 29, (9974) 16, (10902) 34. Winnestes no 500 rubl. schèem nummureem frittaschas: (12724) 10, (12596) 48, (70262) 48, (15920) 37, (10621) 21, (15978) 4, (19820) 44, (149) 11, (5041) 48, (14342) 26, (12770) 3, (19387) 24, (5541) 49, (3075) 26, (11444) 44, (2613) 8, (15294) 26, (16838) 43, (6138) 34, (5213) 31, (17211) 41, (5938) 18, (10580) 33, (7861) 21, (11338) 1, (14018) 6, (16137) 5, (17835) 20, (19472) 41, (14376) 2, (5982) 43, (6062) 50, (9249) 49, (154) 19, (6626) 20, (13392) 15, (16186) 1, (13118) 20, (17963) 18, (19477) 42, (17272) 1, (7346) 45, (8765) 11, (5121) 7, (4028) 23, (6213) 3, (8578) 40, (5592) 4, (11365) 45, (16977) 9, (11536) 17, (4759) 30, (13702) 46, (1701) 3, (19845) 9, (1382) 48, (18453) 41, (877) 31, (11578) 2, (5294) 16, (19855) 43, (10311) 22, (12974) 35, (5944) 22, (6522) 5, (7006) 15, (7446) 7, (16882) 30, (15388) 49, (17229) 19, (1801) 25, (3469) 25, (7053) 14, (12250) 21, (10763) 25, (4189) 17, (19014) 3, (137) 3, (1340) 23, (18677) 44, (7593) 44, (18291) 7, (18617) 5, (13419) 49, (12722) 3, (2815) 14, (6589) 24, (6745) 21, (16236) 31, (4079) 2, (3027) 39, (14612) 6, (2407) 37, (16542) 7, (9538) 28, (14323) 24, (1633) 47, (15100) 44, (7102) 16, (3897) 8, (2414) 36, (5254) 24, (2368) 27, (17214) 44, (50) 37, (12292) 15, (9004) 50, (15731) 49, (19558) 35, (12566) 2, (18882) 6, (10112) 30, (15132) 25, (6618) 13, (7123) 6, (917) 49, (6392) 25, (17535) 28, (14085) 1, (7593) 29, (7020) 26, (11442) 44, (7278) 24, (4748) 20, (5007) 50, (725) 17, (3418) 26, (1797) 36, (2379) 28, (19538) 17, (14801) 17, (3329) 19, (4696) 13, (3858) 7, (6804) 26, (6972) 1, (8398) 4, (5397) 7, (3155) 47, (6508) 8, (6125) 8, (5303) 37, (8807) 40, (7508) 32, (8153) 42, (3987) 32, (7009) 15, (476) 21, (15363) 11, (4784) 45, (6483) 25, (9383) 25, (9866) 34, (8227) 29, (10207) 41, (14569) 18, (12486) 41, (6121) 26, (6804) 27, (9483) 42, (2876) 34, (7356) 16, (13271) 23, (456) 38, (4597) 29, (2718) 23, (11469) 28, (7583) 50, (8470) 34, (10000) 12, (9219) 9, (7937) 32, (6165) 25, (14428) 23, (17884) 29, (9715) 3, (5747) 23, (7511) 10, (4716) 38, (2242) 8, (4128) 21, (1449) 26, (18239) 27, (16679) 32, (6020) 45, (14688) 11, (5955) 21, (14382) 3, (17158) 42, (6748) 37, (8299) 1, (13589) 23, (18444) 26, (17212) 45, (725) 1, (19061) 38, (11557) 24, (2666) 50, (2573) 38, (12247) 6, (16496) 36, (11234) 49, (17595) 45, (15568) 12, (10938) 31, (9923) 31, (5888) 19, (12061) 22, (17354) 8, (9684) 21, (11482) 30, (7667) 13, (12639) 7, (18325)

50, (12884) 45, (14311) 6, (4204) 4, (7009) 7, (5058) 44, (10618) 5, (6547) 45, (17404) 14, (1961) 48, (6163) 23, (13925) 1, (7494) 19, (12098) 26, (4343) 18, (13450) 50, (24) 3, (11109) 14, (7207) 11, (16968) 21, (11052) 19, (12577) 6, (14090) 21, (12288) 26, (10740) 8, (11727) 32, (10533) 38, (11848) 21, (4502) 36, (12338) 33, (18783) 21, (62) 50, (14291) 17, (15782) 44, (18423) 20, (14672) 27, (8306) 40, (7587) 4, (5908) 48, (2426) 42, (9504) 50, (11395) 29, (14714) 4, (17477) 8, (4424) 38, (435) 3, (18384) 27.

See ceclammereti skaitli apšhve serijas nummuru.

Preekšā ismaksāšanas un atmesšanas šchihs serijas špiviltas:

1572, 1566, 2111, 45, 1549, 3614, 8200, 16520, 19879, 13952, 4132, 9437, 263, 8616, 5728, 13375, 10008, 4007, 11949, 4687, 18194, 3533, 8192, 4886, 124, 9226, 1365, 19978, 4613, 16944, 13745, 11092, 3009, 18316, 5092, 2933, 11074, 3224, 5984, 2729.

Wišjannafahs sinnas.

No Peterburgas, 8. Juli. Awise „Seemela paste“ stahsta, ka ceļšhigu leetu ministeris no Peterburgas isreisojis us šweščahm semmehm; kamehr wišč nebuhs mahjās, wiņa weetā ministeriuma darriščhanās stahwehs ministra palihgs, senatehys, geheimrahts firsts Labanow-Mostowski.

No Parises, 19. (7.) Juli. Šchihs deenas awise „Konstitutionel“ sinno, ka keisarene Eugenie apmeklēšohht kehninemi Viktoriu wiņas Osborne-House pilli, Wight fallā.

No Parises, 20. (8.) Juli. Leelfirstu Konstantinu Nikolajewišču, Dahnu un Greeku semmes kchnimis gaida Parise. — Leelfirsts tur kawesees 8 deenas un tad dohsees us mahjahm.

No Konstantinopeles, 16. (4.) Juli. Turku sinnas, ka winneem Kandijas fallā gaušhi labbi ešohht isdewees sawus eenaidneekus pahwarreht, ir til lepna

leelščhanahs bijuši. Wini ir nomestušchees us Sfa-tias kalneem un winnu prettineeki turahs delejās un farga žeku ščaurumus. Winnu familijas ir fabehgusčas kalnu-grawās.

No Rihgas, 11. Juli. Wišsemmes guberniju proekščneeks 8. Juli no Rihgas isreisojis Wišsemmes pilsehtas pahrluhohht, wiņa weetā šče par to laiku wiž-gubernators usnehmis waldischanas darbuš.

No Atenes, 20. (8.) Juli. Kandioschi par to laiku, kamehr pret Turkeem karro, pašhi sawu waldischanu ir cegruntejuschi. Šchi nu taggad 5 luggus ar 30 leelgabbaleem isrohtojuši, kas taggad Turku laiwas us juhru waija.

No Parises, 22. (10.) Juli. Baiernu semmes kchniņsch waklar šče atnahjis. — Pee gohda-makšas isdallischanas saldatu musikanteem Parise dabujuschi pirmu makšu Bruhschu, Austreeschu un Parises gwardijas musikanti, ohtru Frantschu, Kreewu un Baiereeschu.

No Rihgas, 14. Juli. Generalgubernators kungs Albedinski ir šchoriht agri us Kursemmi-noreisojis.

No Berlinese, 24. (12.) Juli. Leelfirsts Wladimirs Aleksandrowišč no Ems braukdams šče nonahjis un dohsees šchowaklar tablahl us Peterburgu. — Sultans ir Koblenz pilsehtā nonahjis; turpat wiņam par gohdu noturrehs leelu saldatu munsterešhanu.

No Berlinese, 26. (14.) Juli. Daščadas awises sinno, ka Frantschu keisars Bruhschu kchniņam Seemel-Schleswigas labbad rakstijis šwarrigu grabmatu. Wišč manna, ka laudis wiņa walsti tohp nemeerigi un talabb' nu ar Bruhscheem šahl bersees. Warbuht ka isdohsees pret šcheem notezinaht tahs nemeerigahs karstahs affinis. —n—

Satw. awišču rakstijajs: Gotthard Bierhuff.

Sludinaščanas.

See sinnamee mehsti, ko saw par

Superfosfat,

ir taggad affal us legeri pee appatščā parafrita, tahda pat labba, us-tizziga Engelischu preze, ka ta jau daščus gaddus daudi Wišsemmes un Kursemmes muiščas itin plāchi is-prohweta. Weena lište no šchihi muiščahm pirzejeem par sawu preekščā tohp štra, tā arriđjan bruhščehanas pamahjischanu isdohd

B. van Dyt,

Rihgā, Sinderceelā Nr. 10, Seħka namnā.

Weens kesteris un prezehts
stohlmeisteris, kas Irlawas stohlā
ismahzihts, tohp mekleti. 3

Krüger,

Seřawas drauđes mahzihtajs.

Kahdu pahri waj ar wairahl stoh-las beħnu, puřenus un meitenes, ceļšh' kostes un usraudischanas pee-nemmu weena weza dahma, kas diħwo Jelgawā, beħkera Lifs namnā, blakkam Kattoķu ģaņizai, eħrbergi, 1 treppi augsti. 1

Wahzu Elementar-stohla, Jelgawā, Pařes ceļā Nr. 26, blakkam stazio-nos namnam, šahkfees 1. Augusta.

P. Seewald, 1

Elementarstohlmeisters.

Dhšolumuiščas, pee Jelgawas, wezā Pterras krohgā us leelupes krosta ir isřabas liħd' ar to šweijas rekti us Dhšolumuiščas granti us ihri dabujamas un pee muiščas waldischa-nas par to štahfala sinna dabujama. 1

Tannt nakti no 9. us 10. Juli Krohna-
Garroses fainneekam Laftam no
gannibahn nofagti: weens melns chr-
fels ar baltu bleffi peerè, 3 gaddus w.,
ohtrs filgan-balts firgs ar baltu
bleffi peerè, 10 gaddus wezs, abbi firgi
75 rubl. wehrti. Kas par scho sab-
dftbu flaidru fannu dohs Emburgas
pagasta = teefai, Dohbeles aprinki,
tas dabbuhs 10 rubl. pateizibas
maksu. 2

Appalschâ paraktijuschees Zelga-
was dakteri schè sinnamu darra, ka
no 1. Juli f. g., no pullsten 1 lihds 2
no winneem arween' kahdi trihs pa-
dohnu dohschanu deht pee flimmibahn,
us deschuri buhs atrohnami Görza
apteeki, pee tirgus platscha. 1

Dakteri: Behr, v. Brakel, Chômse,
Stephany, Villaret.

**Rihgas damf-kaulu-miltu
fabrikis**

pee schi gadda papnu mehshofchanas
semmes-lohpejus atkal atgahdina, lai
kaulu-miltus stakka mehshleem nemm par
palihgu; ihpafchi teef usazinati wiffi
tee, kas kaulu-miltu labbumu wehl
nepastht im ne-ispocht, winnus pee
schi gadda seemas sehjumeem isproh-
weht. Bet tee, kas ar kaulu-milteem
jau irr darbojuschees un winnu lab-
bumu peedshwojuschi, pafemmigi teef
luhgti, lai par to, so peedshwojuschi
Latw. awischi rakstrijam atfubta
preeksch isfluddinaschanas un tautas
apgaifmoschanas. Rihgâ, tanni 21.
Juni 1867. 1

Karl Kr. Schmidt.

Kam patilfschana semneeku semmes
gabbalus pirkt, zaur scho sinna teef
laista, ka Weetalmawuischâ (Zeheln)
Widsemme, Zehfu kreise (Wendenscher
Kreis), Wezs-Kalzenawas basnijas-
draudse, schinni waffarâ semneeku-mah-
jas tiks pahrdohsas. 1

W. barons Pahlen.

Zelgawâ, pits-eelâ Fried. Lukas
grahmatu bohde irr dabbujama un
apstelleschanas tohp peenemtas us to
jauno, nupat isdruckato grahmatu:

Skoblas maise.

Dhtra dalka Schaza lassifchanas grah-
matai, no Ludwig Heerwagen.
Rakfa 50 kap. 1

Wiffahm mannam kundehm, kas lihds schim manni ar sawahm apstelle-
schanahm pagohdinajuschi dohdu sinnaht, ka no sawa lihdschinniga kohrteta
Kattrihnes eelâ, — (no schkehrfeelas stary Kattoku un stary Palejas eelu) —
kur 35 gaddus esnu dshwojis, no 12 to Augusti 1867 fahfoht buhschu
pahrwilzees pahri preitim — (tanul schkehrfeelâ stary Kattoku un stary
Pastes eelu) — Kattrihnes eelâ, un tanni ohtrâ Salzmannâ lunga nammâ
no stuhra, pa labbai rohkal schinni eelâ es sawu sehweschanas ammatu ne
tik ween jo prohjam us preekschu waddischi, bet to ar wehl jo leelaku spehku
pawezijnaschi. — Deemshohl esnu dabbujis sinnaht, ka mannas fenneju
gaddu zeenijamas kundes, kas ar apstelleschanahm manni gribbejuschi ap-
melleht, no flilteem zilwekem tilkuschi apmahniit un apmelloti, faes sawu
ammatu waj nu atmettis pee mallas wairs nestrahdojoh, waj nu effoht
nomirris. Schee abbee cemesti irr pawiffam wiltigi, un tadeht sawas
kundes schinni maldishanâhs darra usmannigus. Par to lihds schim mannim
parahditu ustizzibu sawu pafemmigu pateizibu fazzidams, luhdsu, lai mannu
wirfâ minnetu adreffu jo labbi leel wehtrâ, un lai no ne weena us t un na-
t a ja us eelas neleefahs apmulfinatees, jo preeksch sawa ammata tahdus
landis neturru; — pehdigi wehl peeminnu, ka us preekschu wairs sawahm
kundehm nedohschu missina sihmes, bet dohshu tahdas sihmes, kas no
beesa dseltena papihra un kur wirfâ buhs usdruckata manna ihstena
adresse, kâ schè pat redsams, — un luhdsu, lai wehl jo prohjam mannim
nowehle to lihds schim dahwinatu ustizzibu.

D. Segebrock,

sehwetajis, speedejs un drehbju-pukku drukkatajs,
Zelgawâ, Kattrihnes eelâ,

kaufmannâ Salzmannâ
nammâ.

D. Segebrock. 3

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgâ, tanni 15. Juli 1867 gaddâ.

Malfaja par:	Rihgâ.		Seepajâ.		Malfaja par:	Rihgâ.		Seepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/2 Tschetw. (1 puhru) rudsu . 260 lihds	2	70			1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . . .	1	—		
1/2 " (1 ") kweeschu 425 —	4	50			1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25		
1/2 " (1 ") meeschu 230 —	2	40			1/2 " (20 ") schlichtu appinu . . .	—	—		
1/2 " (1 ") ausu . 150 —	1	60			1/2 " (20 ") schahw. zuhl. galk. . .	—	—		
1/2 " (1 ") sirnu . 300 —	3	25			1/2 " (20 ") frohna linnu . . .	2	60		
1/2 " (1 ") rupju rudsu miltu	2	70			1/2 " (20 ") brackta linnu . . .	1	65		
1/2 " (1 ") bihdeletu 325 —	3	50			1 muzzu linnu fehllu . . . rub. lihds	—	—		
1/2 " (1 ") kweeschu milt.	4	50			1 " flku . . . 13 " —	13	50		
1/2 " (1 ") meeschu putrainu	3	25			10 puddu farkanas fahls . . .	6	50		
10 puddu (1 birkawu) feena 500 rub. —	6	—			10 " baltas rupjas fahls . . .	6	25		
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 450 —	5	—			10 " " fmalkas fahls . . .	6	25		

No jenzures atwehlehts. Zelgawâ, 16. Juli 1867 gaddâ. Nr. 89.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.

(E klabt peelikums: Basnijas un skoblas sinna.)

Basnizas un skoblas sinnas.

Weens Kunga, weena tizziba, weena fristiba.

Nahditajs: Maksimiliana nahwe. Sinnas. Masu behrnu skoblas. Behrns preefch Deewa. Nahms behrns. Swehtas drufkas. Peterburgas aismigguschee.

Maksimiliana nahwe. *)

Tanni 22. Mai us Kweretaro pilsehtu no presidentes atnahza pawehle, ka Maksimilians kara-teesai janodohd. Bet keisars rakstija pretti, ka winsch pagebroht, lai tas parlamenta lungu-nams winnu pehz likkumeem teesajoht. Bet ohtra grahamata no presidentes atnahza ar to atbildu, ka tas lungu-nams ne-essohht safaukts; turklaht presidente wehl sohlijahs Maksimilianam dshiwibu schinkoht, ja schis swehreschoht, ka nekad sawu kahju Meksika wairs nesperschoht un ka sawu atfazzifchanohs no trohna parakstischoht. Maksimilians tuhliht schihs diwi leetas gribbeja peenemt, ja lihds ar winnu ar tee offizeeri un saldati walka taptu palaiisti. Ir scho winna pagehreschanu presidentam preefcha likka, bet zaur to tik kaweschanahs isnahza, kas neko nepalihdseja.

Tanni 11. Juni Maksimilians ar saweem diwi generaleem tappa faukts preefch kara-teesas, un spreedums, ko tanni pascha deena preefch apstiprinashanas nosubtija presidentam, tik tanni 18. atnahza atpakkat un tuhliht teem trihs augsteem wangeneekeem tappa pasluddinahts. Bet schee nema ne-ibihjahs un nebrihnijahs un Maksimilians tik pagebreja, lai wiffus trihs kohpa pamestu lihds beidsamai stundai. Tad winnus nowedda us weenu zitreiseju klosteri, kur Frantschi sawus flimmohs kohpufchi, tapehz ka tas lihdsfchinnigajs zeetums bij par brangu un leelu. Te nu keisars ar abbeem generaleem pahrlaeku zeeti tappa apwalketi. Neweens bes Maksimiliana mihta mahzitaja nedrihsteja ee-eet bes ihpafchas atwehleschanas. Drihs arr atnahza no Kweretaro pilsehta weens biskaps un winnus wehl ihpafchi eepreezinaja ar Deewa wahrdeem un tohs meeloja ar fw. walkar-ehdeenu. Pehz Maksimilians diwi grahamatas rakstija, weenu Wahzu walloda sawai mahitei un ohtru sawai laulatai draudsenei, kur wehl pahri sprohgas no saweem matteem eelikka, un tad abbas biskapam atdewa luhgdams, ka lai schis tahs grahamatas aissuhtoht. Maksimilians wehl ilgi pehz walkar-

ehdeena baidishanas us zesseem effoht gullejis. Effoht gihmi ar rohkahm apsedis un newarjesufchi dabubht sinnaht, waj Deewu luhdsis, waj raudajis. Tas bij tanni walkara preefch winna noteesafchanas. No rihta pullst. Tos atskanneja musihkis un Maksimilians ar Miramon un Mejia tappa iswesti ahra no zeetuma. Teem abbeem generaleem azzis tappa aisseetas, bet keisars sew to nelahwa. Nu winni tappa westi us noteesafchanas weetu. Zaur saldatu pulkeem, kas gar zekku nostahditi, winneem bij ja-eet zauri. Kad bij nonahkufchi lihds leelajeem klostera wahrteem, tad winni redseja sawus sahrkus neffam. Te keisarim bij jakahpj ahra no ratteem un ja-eet kahjahm. Tas leelajs lauschu pulks tik lehnem warreja tik us preefchu. Itin preefchu gahja keisars, winnam pa labbu rohtu winna mahzitajs un pa kreisu biskaps; winnam pakkat tuhliht nahza Miramon un Mejia. Pee kappu kalna nonahkufchi, Maksimilians it stihwi usluhkoja faules uslehschenu, iswilla sawu pulksteni no kuller un walka attaisjis, to likka pee luhpahm un butshoja, jo tur masa bilde bij paslehyta no keisarenes Karlottes gihmja. Pehz ta winsch pulksteni pasneedsa sawam mahzitajam un luhdsa, lai schis scho peeminnu noneffoht winna laulatai draudsenei us Ciropu, un ja winna sawa flimmiba warroht saprast, lai fakkoht, ka winsch sawas azzis slehdschoht, winnas waidsinu gorra redsejis un to arri us winnu pasauli gribboht nent lihds. Kad pee kappehtas muhreem bij tuwu klaht peenahkufchi, tad kappu pulkstens tumfchi eesahka swannih. Nu trihs benki gar muhri tappa nolikti un pret kata wangeneeka peezi saldati us trihs sohleem taktu nostahditi. Kad keisars eeraudstija, ka flintes pazehla, tad winsch dohmaja, ka nu jau schauschoht un tadeht ahtri peegahja pee saweem draugeem un tohs mihligi apkampa. Bet Miramons wairs newarreja us kahjahm stahweht un atkritta atpakkat us benka, kur palikka sehshoht. Nu peenahza Franziskani un salikka winnam rohkas krussteem us krushtim. Mejia eesahja gauschi raudaht, kad Maksimilians winnu apkampa un schnukschedams us Maksimilianu runnaja, ko zits neweens newarreja saprast, salikka tapat rohkas krussteem us krushtim un palikka stahwoht. Tad peenahja biskaps pee keisara un apkampdams winnu luhdsa, lai jel peedohdoht Meksikai wiffu launumu, ko schi winnam darrijusi un tam par sismi lai winsch winnu sluhpstoht. Keisars isfauzahs ar stipru balsi: „Salkat wiffai Meksikai un Lopezam,

*) Lassitaji nenems par launu, ka scho rakstu eeleku „Basn. un skobl. sinnas,“ jo paschas „Latw. awifsch“ man peetruhka ruhmes, un tal negribbu, ka lassitajeem pahrilgi buhs gaidiht us Maksimiliana nahwes aprakstischanu. G. Bierhoff.

ka es winneem wissu peedohdu!" Tad winsch alfweizinjahs arri no sawa mihla mahzitaja. Dauds lauschu raudaja. Keisars sohli tablahl pagahjis, fazzija lahduš wahrduš us kommandeeredamu offizeeri un tanni azzumirli, tad schahweeni sprahga wakkā, winsch wehl kluffi ko pa Wahzisti runnaja. Duhmi eetinna klathbuhdamohs la padebbeschōs. Miramons saplalka la no sibbina trahpihts. Mejia palikka stahwoht un ar azzihm flattijahs gaisā. Wehl weens schahweens zaur aufi beidsa winna dshwibu.

Keisars uskritta us krustu pee la bij atstuttejees, un tuhliht winnu un tohs diwi generalus eelikka sahrkā un paglabbaja turpat us kappeem. Keisars lihds beidsamam brihtinam bei bailehm bij stahwejis la flaihs ohsols. Generals Korona bislapam nu atrassija tahs abbas grahmatas. To, ko Maksimilians sawai mahtei subtijs, ne-uslausa, bet ta, ko sawai laulatai draudsenei bij rakstijis, tappa usplehsta, talabb' ka dohmaja, tur par politikas leetahm las huhfchoht eelschā, un tadeht fliterim to wajjadseja norakstih. Grahmatā bij rakstihst:

„Manna dauds-mihlota Karlotta!

Kad Deews to leef notift, ka Tu weenreis atkal paliktu weffela un schohs rakstus lassitu, tad Tu dabbusi saprast wissu to breefmigu likteni, las manni bes mitteschanahs sitt, kamehr tu aistreisofuse us Giropu. Tu man effi aisweddufe lihds prohjam mannu laimi un mannu dwehfeli. Kapeh3 Sawai balsi ne-efmu klausijis! — Tik dauds notikkumi, al! tik dauds nesagaiditi fitteeni isphostijuschu mannas zerribas pilnumu, ta ka ta nahwe preeksch mannis taggad weena laimiga atfwabbinafchana un nekahda bailiga zihnischanahs. Es krittischu ar gohdibu, ka weens saldats, ka weens uswarrehts tehnihsch, ne ar apgahnitu gohdu. Kad Tawas mohkas pahstipras, kad Deews Tewi drihs saweeno ar manni, tad es swehtischu winna deewischfigu rohku, las muhs gruhli trahpijuse. Ardeew, ardeew!

Taws nabaga M a k s."

M. G—g.

S i n n a s.

Seemel-Schleswigā 26 mahzitaji no ammata talabb' atlaisti, ka Bruhschu tehniham negribbejuschi swehrecht par pawalstneekem.

Mehwelē tanni 14. Juni sanahza Iggaunsemmes mahzitaju sinode un generalsuperdente Schulz dohmes basnizā fazzija sinodes-spreddiki.

Widsemmes mahzitaju sinode schogadd tiks noturreta W a l k ā Augusta mehnesi.

Tanni pilli Wartburg pee Gisenakas zitreis M a h r t i n s c h Lutters no sawa mihla kurstista puffes 10

mehneschu laiku tiffa paglabbahts preeksch teem eenaidneekem, las to pateesibas leezineeku gribbeja nomaitah. Schinni pilli Lutter tehws arri sw. Bibbela fahjis pahrtulkoht. Tanni 28. Augusta sch. g. tur leelus gohda swehtfus swinnehs; jo tad schi pils paliks 800 gaddus wezza. Us scho gohda deenu Wartburgā arri spehleschoht weenu brangu, leelu musihka-gabbalu, ko leelajs musihka-meisteris Franz List isgudrojis.

No Tehrpatas. Ruhfu Ewangelistajs, mihstajs bislapa tehws U l m a n n tanni 22. Juni schē atbrauza.

No Rihgas. Widssemes generalsuperdente Dr. K r i s t i a n i tanni 30. Juni us 28. deenahm irr aibrauzis us Wahssemmi.

Par Zehses aprinka prahwestu taggad D o e b n e r g tehwa weetā irr uszelt3 J a u n = P e e b a l g a s mahzitajs K a e h l b r a n d t, las sawā ammatā un draudse jau strahda no 1829. gadda. G. B. 70

Par raksteem. Klustu daschadus laika rakstus. Zitti tuffchi, ka seedu laikā falnā maitatas wahrpas; zittōs grauds pee grauda. Tā atrohdu Rihgas basnizās lappā, 327tā lappas pussē schihs sinas: Entantes tehniene, kamehr palikkuse atraitne, wairahl kluffumā dshwojusī, ne la buhtu warrejuse dshwoht bes schihs truhreschanas. Zaur to winnai no tahs naudas, ko winna katru gaddu no sawas walst3 fewihm preeksch tikfchanas dabbu, leels krahjums peetaupije3. Lai nu neweens nedohma, ka winna fewihm mantas gribbejusī kraht, tad winna pusmillionu mahrz. sterl., tas irr muhsu naudā wairahl ne trihs milliōni fudr. rublu, irr atwehlejusī preeksch tahda namma ustaisfchanas un lohpfchanas, kur flimneeki, las flimneeku nammos no sawas flimmibas dischuma isahrsteti, lihds pilnai atspirgshanaī tohp-koht. Gohds tehnienei!

Wehl atkal: Egiptes semmē wezzu laiku kappōs rakfchnajoht atradda zittōs zeetōs sahrkōs lihds ar fakaltuscheem lihkeem arri zittus kweeschu graudus, las drohschi diwi tuhstoschus gaddus un wairahl tur bij gullejuschi. Liffa winnus semmē, par prohwi, waj wehl dihgā. Dihga, un atnessa baggatus auglus. Draugs, — tas Deewa wahrds irr arridsan wezs, un daudskahrt tawā grahmatu krahjumā la kahdā sahrkā ilgi wolti gullejis. Kemm winnu lassih, leez winnu firdi; redsefi, kahds dihgshanas un augtu atneschanas spehls eelsch winna irraid.

Tad wehl: Wezzajs Lutters weenreis schehlojahs: „Biffes un leelgabbali irr neganti stahdigi eerohstschī; es schkeetu, ka pats wels tohs sawā ellē irr isgudrojis. Kad Ahdams schohs eerohstschus buhtu redsejis, ko winna behrni isgudrojuschī, winsch no behdahm buhtu nomirris.“ Waj tad taggad dasch no behdahm par scheem eerohstschem nenomirst? u. t. j. pr.

Masū behrnu školas.

(Ar bildi.)

Tahdās masū behrnu školas, par tahdahm šchē ih-fumā ihšs wahrđinsch taps stahstibts, tappa zeltas Wahzsemnē no Friedrich Froebel. Schinnis školas tappa usnemtī behrni no 2—6 gaddus wezzi. Školhu zehlejs gahdaja arri ruhpiģi par behrnu audsi-

winna prahia eeriktēta školas-buhschana drihs isplattī-jahs par wissu Wahzsemmi un Schweizī. Školhu pahrluhkotaji gan atradda, ka Fr. Froebela školas eeriktēschana daschās weetas nebija pehz walsts-lifku-meem!, tomehr preeksch winna preekschibmes školsmeistereem seminari tappa zelti un winna školas buhschana ar ahtreem sohseem gahja us preekschu. Franziā, Galantē un daschās weetas Italiā arri bija

naschānu un laizigu un garrigu apkohpschānu un peerehnta seewas un meitas par behrnu škohlmeisterenehm. Lai ta jauna eeriktēschana warretu labbi sahkt selt un eet us preekschu, winšch zaur Meininges herzoga mihligu palihdseschānu pee bahdes weetas Liebenstein eezehla to škohlmeisterenu školhu „Mariēnthai“, kur škohlmeisterenes tappa ismahzitas preeksch maseem behrneem. Zaur schihs mahjas eezelschānu tapehz

eezeltas masū behrnu školas, kur behrnūs 3 lihds 7 gaddus wezzus usnehma. Arri šchē seewas un meitas winnūs pasargaja no katra netikluma un nekahrtigas dsihweš, teem tahs wissuwaijadsiģakahs sinnaschānas eemahzija un tohs raddinaja us wissadu prahstigu un talsnu dsihwošchānu. Schihs školas stahweja appaksch mahzitaju un školas direktoru pahrluhkoschānas. Tahdās masū behrnu školas, kas gandrihs wissas no

mihlestibas dahwanahm tohp eezeltas un usturretas, tee masee behrnini no fweescheem netohp wis mahziti ar rihkstekhm un leelu bahrdshibu, bet pateefa mahtes mihlestiba, lehnpraktiba un pasemmiba tur redsama. Gar-rigās leetās tur nekahda stribde jeb Deewa wahrdu pahrgrohsfichana nau mannama, un no tizzibas eenaida schinnis ffohlās neko nejuht un nesinn. Deewabihja-schanahs, taisniba, gohdaprattiba irr tas mehrkis, pehz ka dshitees teem no wispirma galla tohp mahzihts.

Wahzsemme tahs masu behrnu ffohlās tā nau wis eeriktetas, kà tahs pehz likkumeem eezeltas walsts ffoh-lās, kas wakkigi un plaschi sawu darbu strahda, bet tahs ihsti irr priwatsfokhlās, bes waldibas peepalihdse-schanas usturretas un no waldibas pawiffam nepahr-raudstias, un tee seewischki, kas tahdās ffohlās tohs masohs behrnus apfohpj, pahrskatta un mahza, tikfai preeksch mahju darba kahdas derrigas mahzibas win-neem drihkt eerahdiht, ja tahs nau pehz waldibas likkumeem pahrbauditas ffohlmeisterenes. — Galantē un Franzijā preeksch maseem, nabaga kauschu behrneem glabbaschanas nammā irr gahdahts, kur mahtes, kas ar sawahm paschu rohkahm maisi peln, sawus masus behrninus par behrnu atdohd. Tur tohp usnemti: 1) sihdami behrni; pee scheem paschas mahtes diwreis par deenu atnahk, tohs pasihdinaht; — 2) behrni, kas lihds kà no kruhtihm noschkirti; — 3) behrni, kas 2—4 gaddus wezzi. — Muhfu bilde rahda masu behrnu ffohlu, kur meitenehm teef eemahziti rohkās darbi un lassifichanas un rakstifichanas pirmajs eefahkums.

H—d—nn.

Behrns preeksch Deewa.

Tehtih, es gan labbi sinnu,
Ka Tu manni mihleji;
Tadeht Tawu wahrdu minnu,
Peeluhdsu Tew semmigi.
Tew irr Tehwa sirsuina,
Mihliga un scheliga,
Dohd ir mannim behrna sirdi,
Tehtih, ko es luhdsu — dsirdi?!

G. F. S.

Rahms behrns.

Strautinsch, kas tur rahmi, lehni
Salkā plawā tezeja,
Dohd jums skaidri — auschi sehni —
Preekschshmi kà jadarra.

G. F. S.

Swehtas druskas.

14.

3. Mohl. 27. 2.

Tahs apfohlifichanahs, kas schē peeminnetas, irr diwejadās. Waj tas apfohlitajs apnehmahs, Dee-wam ko doht, par prohwi: weenu Deewa nammu buhweht, waj winsch apnehmahs Deewam par gohdu kahdai ne-aisleegtai leetai atfaz-zih, par prohwi: wihna dserfchanai.

Peemums jaunās derringas laudihm tahdahm apfoh-lifichanahm wairs nau weetas. Jo Deewa behrnam katureis ar meesu, dwehfeli un garru Deewam par uppuri buhs lautees un padohstees.

Turprettim Deewa behrns gan deenu no deenas atjauno sawu krittibas apfohlifichanu, grehkeem atfaz-zih un Deewam kalpoht.

Behrterburgas Jesus draudse

aismiggufchee: Arnold Krischjahn Sihpol, 5 mehn.
wezs, Peterburgā ds., — Sophie Marie Simon,
9 mehn. w., Peterburgā ds., — Krisch Mikkel, atl.
dentschiks, 70 g. w., Kursemme ds., — Peter
Buzelen, 1½ g. w., Peterburgā ds.

Bajuzas un ffohlās sinnu rakstifajš: Gotthard Bierhuff.

No jensures atwehlehts. Jelsawā, 13. Juli 1867tā gaddā. Nr. 88.

Drukfabriks pee J. B. Steffenhagen un debla.